

Educatie

Achtergrond

Wij hebben aan de docenten gevraagd wat zij in onze vorige projecten wel/geen prettige aspecten vonden uit diverse educatietrajecten van *Brieven van Mia* en *Pech*. De meeste van de docenten ervaren dat educatiemateriaal vaak een extra belasting legt bovenop de leerdoelen die er al zijn. Zij willen graag een lespakket dat integraal overgenomen kan worden in de klas en duurzaam is over meerdere jaren. Daarnaast stond de meerderheid negatief tegenover externe mensen in de klas. '*Als leerkracht ken ik mijn klas het best*', is een van de reacties die we terugkregen.

Taalontwikkeling, schrijfvaardigheid en burgerschap bleken veelvoorkomende onderwerpen waar de docenten graag aan willen werken. Ook begrijpend lezen bleek een verzoek vanuit een aantal docenten.

Vanuit deze gesprekken is het educatietraject zo ontwikkeld dat het aansluit bij bestaande vakken (taal, burgerschap, sociaal-emotionele ontwikkeling) en vertrekt vanuit de directe leefwereld van de leerlingen: hun eigen klaspraktijk. Democratie wordt daarbij niet benaderd als abstract begrip, maar als iets wat zich afspeelt in de klas.

Als pilot heeft één docent een stuk theatertekst uit een van onze eerdere voorstellingen gebruikt en dit de kinderen laten naspelen. Hierbij gingen tweetallen deze theaterteksten lezen en naspelen. De teksten werden gekoppeld aan theaterspel, taal en creativiteit. Binnen korte tijd kwam er een opmerkelijke groei in taalontwikkeling naar voren – lezen werd niet alleen effectiever, maar ook veel leuker.

Tijdens de conceptontwikkeling van het educatietraject zijn enkele kinderen gevraagd om een verhaal te schrijven over angst. Dit bleek waardevolle informatie voor zowel het schrijven van het stuk en was een inspiratie om het researchproces via deze manier verder vorm te geven en meer kinderen dit te vragen. In gesprek met onze docenten kwamen we tot het idee om dit vervolgens uit te breiden naar het lespakket.

Doelstellingen

Het educatietraject heeft meerdere doelen:

1. Bespreekbaar maken van angst
2. Kinderen steeds bewuster maken van de wereld om hen heen en ze kritischer laten nadenken over wat volwassenen zeggen
3. Het vergroten van de schrijfvaardigheid van kinderen
4. Het bespreken van tegenmacht en kritisch denken
5. Hoe regels ontstaan en wanneer zij als eerlijk worden ervaren
6. Wat er gebeurt wanneer regels niet uitlegbaar zijn
7. Hoe het voelt om he oneens te zijn met autoriteit
8. Hoe tegenspraak kan bestaan zonder straf

De educatie is erop gericht kinderen hun angst te laten onderzoeken door deze tastbaar te maken en vorm te geven. Je kunt verschillende soorten angst hebben, van faalangst voor een proefwerk tot de angst om het land te worden uitgezet. Het begrip 'angst' wordt in de voorstelling en het educatietraject niet specifiek ingevuld, zodat het voor ieder kind persoonlijk invoelbaar blijft. Iedereen kan zijn eigen angst hebben. Het educatietraject richt zich vervolgens expliciet op het bevragen van deze angst. Door middel van gesprekken, schrijven en reflectie worden leerlingen aangemoedigd om te onderzoeken waar angst vandaan komt en wat angst met hun gedrag en keuzes doet. Daarbij wordt geoefend met het durven stellen van vragen.

Daarnaast wordt er ook juist gereflecteerd op angsten die opgelegd worden, hoe je kritisch kan kijken naar dat wat je van buitenaf wordt opgelegd. Leerlingen leren kritisch kijken naar boodschappen van autoriteit ouders en leraren. Ze onderzoeken wie bepaalt wat gevaarlijk is en met welk doel. Ook burgerschap krijgt aandacht in het traject, welke vormen van bestuur zijn er en kennen wij? Wat is het belang van onze democratie en welke bedreigingen hierop herkennen de kinderen?

Zeker bij de klassen van de middelbare school kan er een mooie link gelegd worden tussen de voorstelling en het vak maatschappijleer/burgerschap. Er kan gekeken worden naar verschillende vormen van landsbestuur, hoe onze huidige democratie functioneert, en wat eventuele bedreigingen zijn voor deze democratie. Als voorbeeld kan bijvoorbeeld ook gekeken worden naar huidige ontwikkelingen in de VS en ook in Nederland met extreemrechts. Niet alleen door kennisoverdracht, maar door vragen te stellen. Wie beslist, wie wordt gehoord en wat betekent dat voor mensen die afwijken van de norm?

Doel 3:

Veel basisschoolleerlingen hebben moeite met schrijven. Ze kampen met problemen in spelling, grammatica en zinsopbouw, waardoor hun teksten vaak onsamenvattend en onduidelijk zijn. Dit tast hun zelfvertrouwen aan en maakt dat ze minder plezier beleven aan schrijven. Het gebruik van digitale middelen waardoor kinderen sneller geneigd zijn om filmpjes te kijken in plaats van actief bezig te zijn met taal, verergert dit probleem. Daarom is het belangrijk om meer aandacht te besteden aan het ontwikkelen van schrijfvaardigheid, zodat kinderen beter leren verwoorden wat ze willen zeggen. Door schrijven te koppelen aan persoonlijke ervaringen, verbeelding wordt dat een middel om een eigen stem te ontwikkelen en te laten horen.

Materiaal:

Voorafgaand aan de voorstelling krijgen de scholen een lespakket dat zowel aansluit bij de voorstelling als aansluit bij de algemene ontwikkeling van de kinderen. Dit pakket omvat diverse opdrachten, sommigen reflecteren op de voorstelling in gespreksvorm en andere juist spelenderwijs.

George Tobal Producties kiest bewust voor een laagdrempelig lesprogramma dat uitgevoerd kan worden door de leerkrachten. Door het aanbieden van verschillende opdrachten kunnen docenten zelf bepalen welke voor hun klas het beste zullen werken. Het lespakket kan als onderdeel van het reguliere programma en ook zonder voorstelling worden gebruikt. Het stimuleert zowel de schrijfvaardigheid als de sociaal-emotionele groei.

Wij streven ernaar een lespakket te ontwikkelen die als een samenhangend traject wordt waarin taal, verbeelding en burgerschap elkaar versterken. Democratie is geen abstract begrip, maar een oefening en reflectie op de leefwereld van de kinderen in de klas.

Ontwikkeling:

Het lesmateriaal over kunst en taalontwikkeling wordt ontwikkeld door ervaren leerkrachten uit de praktijk. Dit wordt ondersteund en doorontwikkeld door Michel Hormes van Theater de Krakeling en Christel de Wolff, die ook betrokken waren bij *Pech*. Het materiaal wordt vooraf getest op scholen om zeker te zijn van het gewenste effect. Christel de Wolff is de educatie coördinator. Zij heeft contact met de scholen, draagt zorg voor het aanleveren van de lesmaterialen, en gaat actief op zoek naar extra scholen indien de schoolvoorstellingen niet vol zitten. Door bestaande educatieve werkvormen te verbinden aan reflectie op macht, angst en tegenmacht, ontstaat een educatietraject waarin leerlingen democratische vaardigheden oefenen binnen een veilige en herkenbare context.